

Budapest, 2021. február 17.

Dr. Nagy István
miniszter
Agrárminisztérium
Budapest

Tárgy: A szilárd tüzelés önkormányzati korlátozása

Tisztelt Miniszter Úr!

Javasoljuk, hogy a kormány kezdeményezze az országgyűlésnél a környezetvédelmi törvény olyan módosítását, amely lehetővé tenné, hogy az önkormányzatok saját hatáskörben korlátozzák a szilárd tüzelést településükön vagy annak egy részén. A következő oldalak tartalmazzak a javaslatunk pontos szövegét és indoklását.

Üdvözlettel:

Lukács András
elnök

Javaslat

az önkormányzatok felhatalmazására

szilárd tüzelőanyagok használatának korlátozására

1. § A környezet védelmének általános szabályairól 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) az alábbi 48/A. §-sal egészül ki:

48/A. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete a településén vagy annak egy részén önkormányzati rendeletben korlátozhatja vagy megtilthatja a szilárd tüzelőanyagok használatát háztartási tüzelőberendezésekben az emberi egészségre vagy a környezetre gyakorolt káros hatások elkerülése érdekében.

(2) A települési önkormányzat az (1) bekezdés szerinti rendelet, illetve annak módosítása, hatályon kívül helyezése tervezetét a helyben szokásos módon társadalmi egyeztetésre bocsátja, amelynek keretében közmeghallgatást tart.

(3) Az (1) bekezdés alapján bevezetett tilalmak vagy korlátozások érvényesülését a települési önkormányzat jegyzője ellenőrzi.

(4) Az (1) bekezdés szerinti önkormányzati rendelet tartalmazza:

- a) az érintett terület határait;
- b) az érintett tüzelőberendezések típusait, illetve névleges bemenő hőteljesítményét;
- c) az érintett tüzelőanyagok típusát, illetve minőségi követelményeit;
- d) azt az időszakot, amelyre a korlátozások vagy tilalmak vonatkoznak;
- e) a korlátozások vagy tilalmak végrehajtásának és ellenőrzésének részletes szabályait, valamint a jogkövetkezményeket.

INDOKOLÁS

Magyarországon a légszennyező finom részecskéknek (PM_{2,5}) 83%-a keletkezik a lakossági fűtésből.¹ A PM_{2,5} apró méreténél fogva mélyen behatolhat az emberi szervezetbe, a tüdőn, légúti csatornákon keresztül a véráramba, és eljuthat a létfontosságú szervekbe, ott akár halálos kimenetelű elváltozásokat is okozva. Hazánkban évente több mint 13 ezren halnak meg idő előtt a PM_{2,5}-szennyezés miatt, és ezek az emberek átlagosan 12 évet veszítenek az életükből.² A PM_{2,5} miatti megbetegedések száma azonban ennél akár 1000-szer is nagyobb lehet, és az így megbetegedettek közül sokan szorulnak egészségügyi ellátásra. Mindez súlyos gazdasági veszteségeket is okoz.³ Országszerte sokan fűtenek szilárd anyagokkal – gyakran elavult tüzelőberendezésekben, rossz tüzelőanyagokkal, hibás módszerekkel. A száraz tűzifával való fűtés is szennyezi a levegőt,⁴ azonban nem ritka, hogy a lakosok nedves fát vagy szenet (általában a rendkívül szennyező lignitet) használnak, a legrosszabb esetben pedig hulladékkal (kezelt fával, műanyagokkal, használt ruhákkal) fűtenek.

¹ PM10 jelentés – Kormány 2017.

<https://pm10.kormany.hu/download/6/80/22000/PM10%2520besz%25C3%25A1mol%25C3%25B3%25202017-web.pdf> (87.o.)

² Air quality in Europe — 2020 report. EEA Report No. 09/2020,

https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2020-report/at_download/file

³ Ez a kár például a fővárosban lakosonként évi 680.000 forint. Budapest is a légszennyezettség miatt leginkább károsult európai városok között: évi 1200 milliárd forint kár, <https://www.levego.hu/hirek/2020/10/budapest-is-a-legszennyezettseg-miatt-leginkabb-karosult-europai-varosok-kozott-evi-1200-milliard-forint-kar/>

⁴ NÉBIH: Tűzifát csak okosan

<https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/323140/T%C5%B1zif%C3%A1t+csak+okosan%21+.pdf/4ed2e089-e37c-4113-81d8-04f12d9ca083>

A fentiek miatt szükséges a szilárd tüzelés visszaszorítása környezetvédelmi, egészségügyi és gazdasági okokból. Mivel a földrajzi, társadalmi és gazdasági helyzet az ország különböző részein, de akár egy településen belül is jelentősen eltérhet, indokolt az önkormányzatok felhatalmazása arra, hogy területükön vagy annak egy részén (például óvodák, bölcsődék környékén) betiltsák, vagy időben, illetve más feltételek mentén korlátozzák a szilárd tüzelőanyagok használatát.

A felhatalmazást – a magántulajdonhoz való jogot részben korlátozó természete miatt – indokolt a Kvt. előírásai közé illeszteni, de a javasolt előírások a Kvt. 48. § (1) bekezdésével összhangban akár a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendeletben is megfelelően szabályozhatóak. A bevezetett tilalmak vagy korlátozások érvényesülését a települési önkormányzat jegyzője ellenőrzi.

Hasonló szabályozásra nemzetközi példákat is találunk, a lengyel parlament például 2016-ban fogadott el törvénymódosítást, ami felhatalmazta a vajdaságokat a szilárd tüzelés betiltására (a lengyel környezetvédelmi törvény 96. §-a). A felhatalmazással élve Krakkóban 2019 szeptemberében hatályba is lépett⁵ a szilárd tüzelés tilalma, és más lengyelországi városok is hamarosan hasonló szabályozást vezetnek be.

Egyúttal célszerű központi költségvetési forrásokból lakossági támogatási programokat indítani a bevezetett tilalmak, illetve korlátozások által érintett területeken a fűtőkorszerűsítésre, tüzelőberendezések cseréjére, a kevésbé szennyező fűtési módokra történő átállásra. Erre uniós támogatások, így a Helyreállítási Alap eszközei is felhasználhatók. A tüzelés korszerűsítésére költött állami források már rövid idő alatt megtérülnek, hiszen a csökkenő légszennyezés a lakosság egészségi állapotnak javulásával, ezzel összefüggésben pedig a jövedelemtermelő képesség javulásával és az egészségbiztosítási költségek csökkenésével jár. A közvetlen támogatások mellett javasolt a Kt. 56. § (3) bekezdés szerinti adó- és illetékkedvezmények alkalmazása is a célok elérésére.

A szilárd tüzelés fokozatos kivezetésének célja és a tüzelési módváltás támogatásának be kell épülnie a 2021-2027 közötti időszakra készülő Nemzeti Környezetvédelmi Program céljai közé is.

Budapest, 2021. február 17.

Levegő Munkacsoport

⁵ Drákói rendszabály a lengyeleknél

https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/energia-szigoritas-szen-fa-lengyel.690777.html

